

Prologus in librum machabeorum.

Incipit prologus beati Hieronimi presbiteri in libros machabeorum.

Machabeorum libri duo prenotat prelia inter hebreorum duces gentesq; persarum pugna quoq; sabbatorum: et nobiles machabej ducis triumphos. ex cuius nomine et libri iidem sunt nuncupati. Hec quoq; historia continet etiam inclita illa gesta machabeorum fratrum: qui sub anthiocho rege pro sacris legibus dira tormenta perpessi sunt. Quos miranda diuersis supplicis uergerent: non solum non fleuit. sed et gaudens hortabatur ad gloria passionis.

Item alius prologus.

Machabeorum libri licet non habeantur in canone hebreorum. tamen ab ecclesia inter diuinoz voluminum annotantur historias. Prenotant autem prelia inter hebreorum duces. gentesq; persarum. pugnam quoq; sabbatorum et nobiles machabej triumphos. sedus quoq; amicitiarum cum romanorum ducibus atq; legationum. Machabej se patrem fratres ab una matre machabea nomine geniti. custodientes legem patris traditionem. non manducantes carne porcina: ob hoc ab anthiocho rege seuissimo in anthiochia martiri gloria coronati sunt cum matre sua atq; se puli cum magna ueneratione ibi quiescunt.

Epistola Rabhani.

Domino excellentissimo Lodouico regi. Rabbanus uilissimus seruorum dei in domino dominorum perpetua optat salutem. Cum sum promptus animo ad parandum atq; fruendum uice uoluntati. quotidie cogito. quid honorificentie vestre gratum exhibeam ut mei memoria sedulo apud uos maneat. et deuotio mentis mee erga obsequium vestrum appareat. Unde gratias mibi quoniam angustia in animo uersat cogitandi quid potissimum reuerentie uice offeram. quam alii iuxta id quod sibi condecet et opulencia rerum uires illis ministrat. multiplicia munera uobis deferunt. Ego autem ita per me hoc non efficere posse sentio. Sed tamen uacuis a munere penitus non ero. quia iuxta paupertatem uirum mearum et ingenij tenuitatem ea que in meditatione sanctarum scripturarum elaborari offerre decerno. que licet non sint ad digna prudentie vestre tamen credo non sunt ubique spernenda. Preterito siquidem anno transmissi uobis tractatum in danieli prophetam. que non solum ex dictis maiorum. quin etiam ex nostre paruitatis sensu confeceram. Nunc uero quia tempus est illud quo romana ecclesia constituit libros legi machabeorum in ecclesia. eorum uero librorum expositionem. quam ante annos aliquot rogantibus amicis sensu historico simul et allegorico dictaueram: excellentie vestre defero. ut si aliquis sensum mysticum in eis uos dinoscere delectet. habeatis in promptu quo illa explicita inuenire ualeatis. non dico ualde disertis et oratione rhetorica. sed lucido sermone et catholica fide. Vos quoque si quid in predicto opere reperiatis uobis gratum et rite prolatum: eius gratias

hoc reputetis. a quo est omne bonum. Si quid autem minus recte. vel inconuenienter positum uobis ibidem uideatur: imperitie mee magis reputetis quam malicie. quam quod diu in hoc corpulento uixero in christi seruitio prout possibilitas fuerit laborare potero. Ipsius enim est misericordie ut qui mihi in animo hoc dedit. uelle ipsum me bono opere faciat consummare. De quo propheta ait. Prope est dominus omnibus innocantibus se in ueritate. et non derelinquet omnes qui sperant in se. Omnitudo domini nostri iesu christi diu uos hic incolumes. et legis dei ueritatem amantes ad multo salutem custodiat. et post huius uite cursum ad ueram et eternam beatitudinem peruenire concedat.

Item alia epistola rabhani.

Reuereatissimo et omni caritatis officio dignissimo getoldo sacri palatii archidiacono: Rabbanus uilissimus seruorum dei suus in christo salutem. Domini mei palatio uangion. ciuitatis constitutum. tecum habere sermonem de eminentia scripturarum sanctarum: et de difficultate diuinarum hystoriarum. in quibus non solum per aliquanta loca propter uarietatem rerum et situm prouinciarum obscurus est sensus. quoniam per tropos figurarum occultus est intellectus. Et quia eodem tempore commentarios in libros regum nuper a nobis editos uenerabili abbati Ruduino tradideram. tu quidem paruitatem meam exhoritatus es. quatenus in libros paralip. atq; machabeorum commentarios iuxta uestigia maiorum pari studio conderem. feci quantum potui: et prioris libri expositionem. Lodouico regi editam. uide sequentis uero tue sanctitati tradendam referam. ut ut peritio tua non esset uana. neq; haberes me suggillatum: quasi tibi roganti nollem conferre. quod alius gratis contulerim. prouide quia iam confectum opus habes. utere co sicut decet seruus christi cum communiore multorum. et quod solus impetraueras ad plurimorum utilitatem peruenire facias. De cetero quoque uolo sanctitatem tuam laudare. quam ipsum opus ideo partim de diuina hystoria. partim de iosephi iudeorum hystoria traditione. partim uero de aliarum gentium hystoria contextui. ut quia non tantum gentis iudaeae ac principum eius. sed et aliarum gentium simili liter in ipso libro mentio fit: ex multorum librorum collatione ueritas sacre hystorie pateat. et sensus narrationis eius lectori lucidior fiat. Tu uero si quid in memorato opere tibi gratum atq; utile iueneris. largitori omnium bonorum inde gratias referas. Si quid autem reprehensibile in eo esse prospexeris nostre infirmitati et imperitie deputes: et apud clementem iudicem ueniam impetrare nobis per sacras orationes festines. Sicque optimo largitori dignum honorem: et fragili officio opportunum conferes solatiu. Frater ueritatem tuam diuina maiestas prosperis successibus polletem: et eterne beatitudinis gaudia promerentem. omni tempore nostri memorem conseruare dignetur.

Et factum est postquam. Initium libri machabeorum. hunc sile est principio libri eszechielis prophetae. ubi scriptum est. Et factum est in tricesimo anno. in quarto mense. In primo nobis quod dicitur: cur is qui adhuc nihil dixerat: ita exorsus est dicens. Et factum est postquam percussit alexander. Et namque hinc coniunctio est. et scimus quia non coniungatur sermo subsequens nisi sermoni preceedenti. Qui igitur nihil dixerat: cur dicit. Et factum est. cum non sit sermo cui hoc quod incipit subiungat. Quia in re intuentum est. quia sicut nos corporalia. sic prophetae et scriptores diuinoz librorum sensu spiritualia aspiciunt. et illa sunt presentia que nostre ignorantie absentia uidentur. Unde fit ut in mente prophetarum ita coniuncta sint exterioribus interioribus. quatenus simul utraq; uideant. simulque in eis fiat: et intus uerbum quod audiunt: et foris quod dicunt. Patet igitur causa cur quod nihil dixerat inchoauit dicens. Et factum est. Deinde subiungit. Postquam percussit alexander.